

5. Гей, там на горі, "Січ" іде!// Зібрав й упорядкував Трильовський Петро. - Київ.: Віпол, 1993. — 432 с.
6. Громадському Голосови — правда наверх// Вісти з Лугу. — Львів, 1926, ч.5. — С. 16-19.
7. Дашкевич Р. Працюймо в "Лугах" постійно, а не солом'яним вогнем// Вісти з Лугу. - Львів, 1926, ч.2. — С.10.
8. Дашкевич Р. План праці в "Лугах" у вересні і жовтні// Вісти з Лугу. — Львів, 1926, ч.2. — С.1-4.
9. Закладайте Луги// Вісти з Лугу. — Львів, 1932, ч.3. — С. 7-10.
10. За оден рік праці// Вісти з Лугу. — Львів, 1928, ч.1. — С. 1-3.
11. Конференція з представниками української преси// Вісти з Лугу. — Львів, 1933, ч.2-3. — С. 13-18.
12. Круковський О. І.Боберський та сокільська ідеологія// Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. "Спорт і національне відродження". — Львів, 1993. — С.11-12.
13. Лугова єдність// Вісти з Лугу. — Львів, 1927, ч.2. — С. 1-3.
14. Лугова організація// Вісти з Лугу. — Львів, 1933, ч.1. — С. 1-11.
15. Ми побідили// Вісти з Лугу. — Львів, 1926, ч.1. — С. 1-3.
16. Михайленко І. Слівце січовика до української інтелігенції// Січові Вісти. — Львів, ч.1-2. — С. 15-16.
17. Не хилійте вниз прапора// Вісти з Лугу. — Львів, 1926, ч.3. — С. 1-3.
18. Стан Лугової організації при кінці 1928 року// Вісти з Лугу. — Львів, 1929, ч.1. — С.6-7.

Андрій ОГНИСТИЙ, Катерина ОГНИСТА_(ЗМІСТ 224)

ФАХІВЦІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ПРО ЗМІСТ ТА МЕТОДИКУ ОРГАНІЗАЦІЇ ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ

З метою вивчення думки фахівців галузі фізичного виховання щодо змісту і організації вступних випробувань нами проведено опитування у вигляді анкетування: вчителів фізичної культури, тренерів ДЮСШ, викладачів факультетів фізичного виховання України, інспекторів з фізичного виховання районних управлінь освіти. Зміст анкети для всіх респондентів був однаковий. Такий склад респондентів нами обрано не випадково. В успішному складанні абітурієнтами вступних іспитів зацікавлені не тільки вони та їх батьки. В цьому зацікавлені колективи фізичного виховання, які вбачають у якісному наборі можливість підготовки висококваліфікованих фахівців. Вчителі фізичної культури вбачають у вступі своїх учнів для навчання у вузах можливість самоутвердитись і підняти престиж предмета фізична культура в очах своїх колег, керівництва шкіл, батьків та громадськості загалом.

Тренери ДЮСШ зацікавлені у вступі своїх вихованців, так як це є стимулом до сумлінного тренування як претендентів на вступ, так і їх молодших товаришів.

Для інспекторів районних управлінь освіти вступ учнів шкіл, їх районів є свідченням якості постановки фізичного виховання в школах району та можливість одержати в майбутньому якісне кадрове забезпечення галузі предмету фізична культура.

Узагальнивши результати опитування різних груп респондентів можна отримати цікаву інформацію щодо позицій всіх зацікавлених сторін в підготовці вчителя фізичної культури і на основі цього виробити певні рекомендації до змісту системи відбору абітурієнтів на факультет фізичного виховання.

Перше питання анкети стосувалось доцільності проведення вступного іспиту із спеціальності на факультет фізичного виховання.

Більшість опитаних (93,6%) висловились за те, щоб проводити вступні іспити із спеціальності при відборі абітурієнтів на факультет фізичного виховання. Тим не менше не можна не звернути уваги на те, що 25% деканів та завідувачів кафедрами та 7% інспекторів районних управлінь освіти висловлюють думку про недоцільність вступних іспитів із спеціальності (табл. 1).

Таблиця 1. Результати опитування з питання доцільності проведення вступних іспитів із спеціальності на факультет фізичного виховання

Категорії опитаних	Вступний іспит із спеціальності доцільний	Вступний іспит із спеціальності не доцільний
Тренери з видів спорту	100 %	-
Інспектори районних управлінь освіти	93 %	7 %

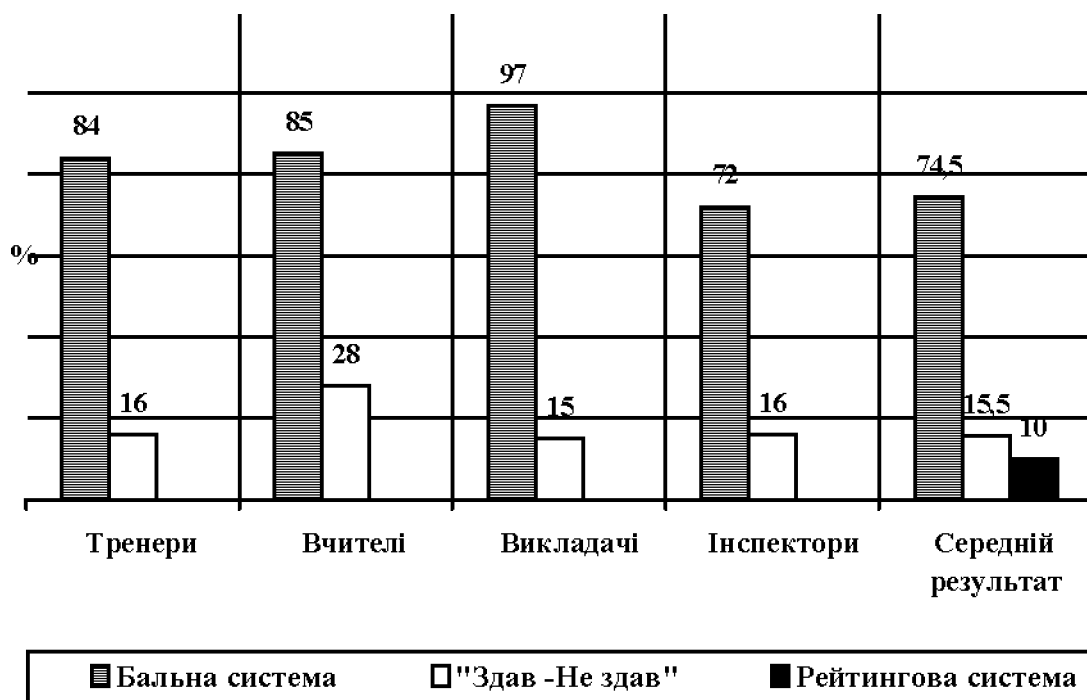
Декани, завідувачі кафедр	75 %	25 %
Викладачі факультету фізичного виховання	100 %	-
Вчителі фізичної культури	100 %	-
Загальний результат	93,6 %	6,4 %

Друге питання анкети присвячувалося визначенню системи оцінки. На вибір було запропоновано дві системи оцінювання: бальна система оцінювання, та система оцінки, яка зводиться до понять “здав-не здав”, або “виконав” чи “не виконав” контрольний норматив.

В результаті опитування за бальну систему оцінювання висловились 97% опитаних викладачів факультету фізичного виховання. Це пояснюється тим, що професорсько-викладацький склад, який безпосередньо пов'язаний з процесом прийому вступних випробувань хоче мати найбільш об'єктивну і диференційовану оцінку кожного абітурієнта.

Найбільший відсоток тих хто висловився за систему оцінювання “здав-не здав”, серед інспекторів з фізичної культури (28% опитаних).

Запропонований третій варіант відповіді на це питання власний варіант системи оцінювання зацікавив лише 10% респондентів. Вони пропонували враховувати систему очок, рейтингову, що на їх думку є більш об'єктивним ніж бальна система. Отже, якщо брати загалом всі категорії опитаних, то більшість висловились за бальну систему оцінки, яку і рекомендують використовувати при оцінюванні на вступних випробуваннях на факультеті фізичного виховання (мал 1).

Мал.1 Результати опитування з питання про вибір системи оцінювання вступних іспитів із спеціальності на факультет фізичного виховання.

Немає єдиної думки серед фахівців і щодо оцінювання рівня спортивної майстерності абітурієнтів факультету фізичного виховання. Більшість опитаних схильються до думки про доцільність перевірки рівня спортивної майстерності при відборі на факультет фізичного виховання (табл. 2). Тим не менше лише 57% вчителів фізичної культури вважає раціональним таку перевірку. Практично однаковий відсоток від (64% до 65%) інспекторів з фізичної культури і спорту та викладачів вузів теж схильється до думки про необхідність перевірки рівня спортивної майстерності при вступі на факультет фізичного виховання. Найбільше число прихильників перевірки рівня спортивної майстерності абітурієнтів (72%) з відомих причин серед опитаних тренерів з різних видів спорту.

Отже більше третини фахівців загалом (35,5%) вважають за недоцільне включення у вступні випробування перевірки рівня спортивної майстерності.

Додаткові інтерв'ю і бесіди з фахівцями виявили причини такого ставлення до перевірки рівня спортивної майстерності, серед них: нерівні умови при вступі сільських і міських школярів; невиправдана затрата часу на ці випробування в умовах відсутності конкурсу; велике психічне і фізичне навантаження на абітурієнтів; недостатня увага розвитку спорту в загальноосвітніх школах; відсутність єдиних об'єктивних критеріїв оцінки рівня спортивної майстерності.

Таблиця 2. Результати опитування з питання про доцільність перевірки рівня спортивної майстерності абітурієнтів при вступі на факультет фізичного виховання (%)

Категорії опитаних	Проведення перевірки рівня спортивної майстерності	Оцінка за результатами тестуванням з фізичної підготовленості.
Тренери з видів спорту	72 %	28 %
Інспектори з фізичної культури і спорту	64 %	36 %
Професорсько-викладацький склад	65 %	35 %
Вчителі фізичної культури	57 %	43 %
Загальний середній результат	64,5 %	35,5 %

Аналіз окремих думок фахівців щодо формування системи вступних випробувань на факультет фізичного виховання дозволяє рекомендувати такі способи заохочення високого

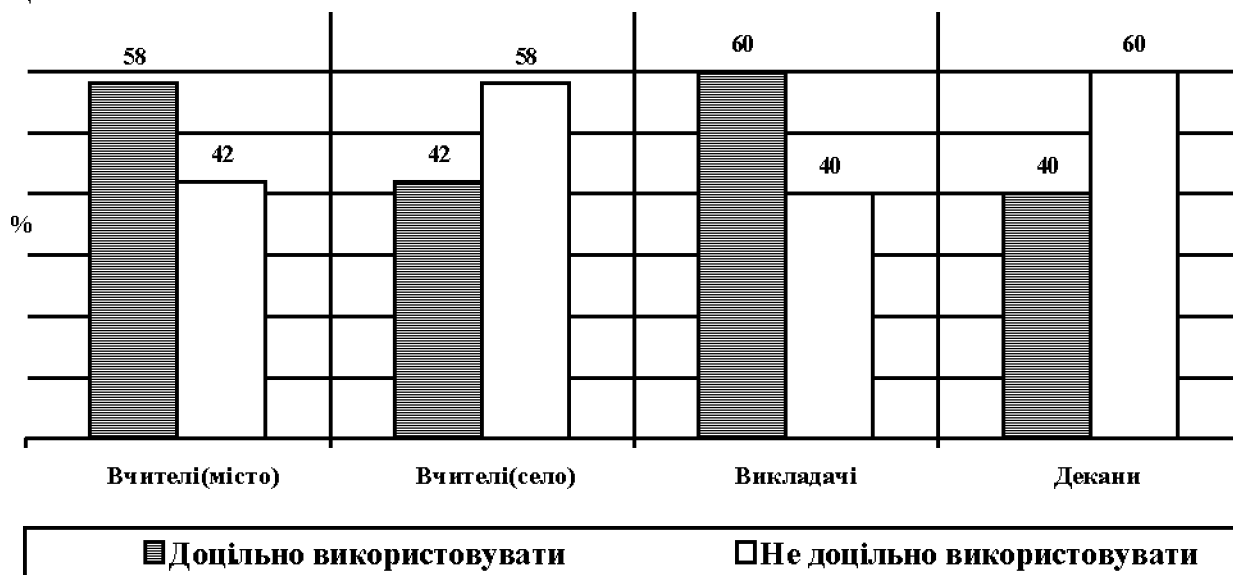
рівня спортивної майстерності абітурієнтів: прийом у вузи через співбесіди майстрів спорту з видів шкільної програми, або і інших видів які культивуються на факультеті на розсуд конкретного вузу; перевірка рівня володіння технікою виконання вправ базової шкільної програми; прийом без вступних іспитів призерів і чемпіонів України і вище.

Ще нижчий загальний відсоток опитаних фахівців (табл. 3) висловились за необхідність визначати рівень функціональних можливостей претендентів на студентські місця. В середньому 50% фахівців висловились “за” і 50% “проти”.

Тим не менше на відповідях з цього питання суттєво позначилось розуміння значення та вміння оцінити даний показник окремими категоріями фахівців. Невипадково найбільше прихильників цих тестів було серед тренерів, які в процесі своєї професійної діяльності широко використовують функціональні проби. А найменше опитаних (46%), що висловились за ці тести серед інспекторів з фізичної культури і спорту, що теж на жаль зрозуміло і не вимагає пояснення.

Суттєвою на нашу думку є інформація про ставлення до функціональних проб учителів сільських і міських шкіл і викладачів факультету фізичного виховання та керівництва факультетів. 58% вчителів міських шкіл проти 42% сільських та 60% викладачів і 40% керівництва факультетів висловились за визначення функціонального стану абітурієнтів (мал. 2).

Очевидно міські вчителі перейшли на якісно нові рівні оцінки своєї діяльності через функціональний стан, а викладачі факультету фізичного виховання надають функціональним можливостям студентів більшого значення у формуванні професійної майстерності ніж керівництво.

Мал. 2. Доцільність використання функціональних проб в практиці вступних іспитів на факультет фізичного виховання

Таблиця 3. Результати опитування з питання про доцільність використання відбору на факультет фізичного виховання функціональних проб.

Категорії опитаних	Використання в практиці вступних екзаменів	Не доцільно використовувати функціональні проби
Тренери з видів спорту	54 %	46 %
Інспектори з фізичної культури і спорту	46 %	54 %
Професорсько-викладацький склад	50 %	50 %
Вчителі фізичної культури	50 %	50 %
Загальний середній результат	50 %	50 %

Враховуючи викладене та окремі думки фахівців висловлені ними в бесідах, інтерв'ю та у

відповідях на питання анкети вважаємо за доцільне використовувати функціональні проби при медичних оглядах абітурієнтів і слухачів довузівських підготовчих відділень у фізкультурно-оздоровчому диспансері.

Перевірка результатів фізичного виховання школяра повинна здійснюватись за чотирма розділами: 1) теоретична; 2) методична; 3) фізична підготовка; 4) включеність у процес фізичного виховання [2].

Для того щоб стимулювати впровадження даного положення в життя на думку науковців [1, 3] слід включати ці розділи у вступні випробування абітурієнтів на факультет фізичного виховання. Доцільність проведення перевірки рівня засвоєння спеціальних теоретичних знань шкільної програми з фізичного виховання при відборі на факультет підтвердили і наші опитування. При цьому найбільший відсоток опитаних (92%) які схиляються до думки про необхідність проведення такої перевірки серед інспекторів з фізичної культури і спорту.

З відомих причин недоцільною таку перевірку вважають тренери з видів спорту.

Оскільки переважна більшість опитаних, викладачі вузів (73%) та вчителі фізичної культури (84%) висловились за необхідність перевірки розділу теоретичних знань то і загальний середній показник (76%) виявився найвищим серед складових частин вступних випробувань.

Перед нами стояло питання і щодо змісту теоретичної частини вступних випробувань. Тому в анкеті були представлені розділи теоретичних знань з фізичної культури і спорту, які на думку респондентів найцінніші для успішного навчання на факультеті фізичного виховання (мал. 3).

Мал 3. Оцінка вагомості різних розділів при перевірці спеціальних знань у процесі вступних випробувань на факультет фізичного виховання.

Перевагу опитані віддали розділу знань з видів спорту (40%), основ анатомії людини і здорового способу життя (34%), Розділ теорії і методики фізичного виховання набрав лише (20%) прихильників, а за проведення перевірки знань з історії фізичної культури і спорту, висловились лише (6%) опитаних, що очевидно можна пояснити відсутністю цього розділу у шкільній програмі з фізичної культури, та недостатнім його навчально-методичним забезпеченням.

На сьогоднішній день в практиці відбору абітурієнтів для навчання на факультеті фізичного виховання спостерігається чітко виражене практичне спрямування відбору. Психологічні критерії як правило в практиці не враховуються так як недостатньо розроблені. Це спонукало нас включити до анкети питання пов'язане з доцільність використання в практиці відбору абітурієнтів факультету фізичного виховання психологічних методик.

Опитування виявили, що більшість респондентів висловились за визначення психологічного статусу абітурієнтів, що на їх думку значно покращить процес підготовки фахівців з фізичного виховання.

Найвищий відсоток тих хто, рекомендує впроваджувати в практику відбору на факультет

психологічні тести є вчителі фізичної культури — (80%). Це пояснюється тим, що вони на власному досвіді переконались у визначальності психологічних якостей для професійного становлення та удосконалення професійної майстерності.

Загалом більшість опитаних висловились за проведення визначення психологічного статусу під час проведення вступних випробувань, що значно покращить процес підготовки фахівців з фізичного виховання (табл. 4).

Таблиця 4. Результати опитування (у %) про доцільність використання психологічних методик в процесі професійного відбору на факультет фізичного виховання.

Категорії опитаних	Доцільно використовувати психологічні методики	Не доцільно використовувати психологічні методики
Тренери з видів спорту	57 %	43 %
Інспектори з фізичної культури і спорту	65 %	35 %
Професорсько-викладацький склад	52 %	48 %
Вчителі фізичної культури	80 %	20 %
Загальний середній результат	63,5 %	36,5 %

Як не дивно на перший погляд, лише (52%) з числа опитаних викладачів вузів висловились за включення в програму вступних випробувань психологічних тестів. Додаткові дослідження показали, що викладачі вузів розуміють вагомість психологічних якостей особистості для професійного становлення вчителя фізичної культури і їх лише відлякує складність такого оцінювання та великий обсяг роботи пов'язаний з ним.

Щодо невеликої кількості тренерів які висловились за психологічне тестування (57%), то це пояснюється двома причинами. По перше, якості необхідні для досягнення високого спортивного результату лише частково співпадають з тими які необхідні для вчителя фізичної культури. По друге, тренеру не завжди вигідно викликати до життя прояв певних гуманістичних властивостей своїх учнів і скеровувати їх діяльність у цьому руслі.

Сьогодні в практиці фізичного виховання використовується велика різноманітність тестів для визначення фізичної підготовленості людини.

В практиці фізичного виховання школярів найчастіше користуються двадцятьма двома руховими тестами, які загалом характеризують основні фізичні якості людини. Ці 22 тести ми запропонували фахівцям для ранжування щодо використання в практиці відбору на факультет фізичного виховання.

Для дівчат від 74% до 55% набрали такі тести: стрибок в довжину з місця; плавання без врахування часу; згинання рук в упорі лежачи; біг 100м. Від 41% до 30% такі тести: метання гранати; біг 1000, 60м ;нахил вперед. Від 23% до 20% такі тести: біг 2000, 30 м; човниковий біг 4х9м.

Для хлопців від 72% до 64% набрали такі тести: стрибок в довжину з місця; плавання без врахування часу; підтягування в висі на перекладині; біг 100 м. Від 43% до 30% такі тести: метання гранати; біг 3000 м; підйом переворотом в упор на перекладині. Від 27% до 21% такі тести: біг 1500, 1000, 60 м; човниковий біг.

Аналіз результатів опитування по категоріях респондентів показав, що більше половини опитаних у кожній категорії віддали переваги трьом руховим тестам (табл. 5). Для хлопців це такі рухові тести як підтягування на перекладині, стрибки в довжину з місця, біг 100 м, що стосується четвертого тесту (плавання без врахування часу) то йому віддали перевагу всі крім вчителів фізичної культури які рекомендують включити в програму вступних випробувань тест - метання гранати на дальність. Для дівчат більше половини всіх категорій опитаних віддали перевагу трьом тестам (плавання, згинання рук в упорі лежачи та стрибки в довжину з місця), щодо четвертого тесту то більше половини викладачів вузів рекомендує включати у число тестів для визначення рівня фізичної підготовленості біг 1000 м, інспектори і тренери — біг 100 м, вчителі — піднімання ніг з положення лежачи на спині.

Таблиця 5. Результати опитування з питання про рухові тести, які рекомендуються різними категоріями опитаних

Категорія опитаних	Тести, які рекомендуються для хлопців	Тести, які рекомендуються для дівчат
Професорсько-викладацький склад	1.Плавання 2.Стрибок в довжину з місця 3.Підтягування 4.Біг 100 м	1.Стрибок в довжину з місця 2.Плавання 3.Біг 1000 м 4.Згинання і розгинання рук в упорі
Інспектори з фізичної культури і спорту	1.Біг 100 м 2.Підтягування 3.Плавання 4.Стрибок в довжину з місця	1.Згинання і розгинання рук в упорі 2.Біг 100 м 3.Плавання 4.Стрибок в довжину з місця
Тренери з видів спорту	1.Плавання 2.Стрибок в довжину з місця 3.Підтягування 4.Біг 100 м	1.Плавання 2.Стрибок в довжину з місця 3.Біг 100 м 4.Згинання і розгинання рук в упорі
Вчителі фізичної культури	1.Підтягування 2.Біг 100 м 3.Стрибок в довжину з місця 4.Метання гранати	1.Стрибок в довжину з місця 2.Згинання і розгинання рук в упорі 3.Піднімання ніг з положення лежачи на спині 4.Плавання

Як видно з результатів опитування у програму контрольних випробувань з фізичної підготовленості респонденти не рекомендують тестів на витривалість, спритність та гнучкість. Це пояснюється тим, що в практиці фізичного виховання фізичній підготовці приділяється мало уваги і в більшості випадків про рівень фізичної підготовленості судять за двома якими силою і швидкістю. Що стосується спритності і гнучкості то вони практично випадають з поля зору вчителів, і це негативно позначається на фізичному стані учнів і особливо на стані їх здоров'я.

ЛІТЕРАТУРА

1. Балбенко С.Ю. Личность учителя физической культуры и условия её формирования в высшей школе: Автореф. дис. канд. пед. наук. – Одесса, 1973. – 19 с.
2. Вільчковський Е., Борисенко А., Зубалій М., Цвек.С., Остапенко О., Стеценко А. Державний стандарт освітньої галузі “Фізична культура і здоров’я”// Фізичне виховання в школі.—1997.— №1.— С. 3-12.
3. Рычкова Г.Б. Формирование у старшеклассников готовности к продолжению образования (социолого-педагогический аспект): Автореф. дис. канд. пед. наук. — М., 1977.— 18 с.